UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

XVIII. De argentea Eudoxiae statua: Et quomodo Joannes ob eam causam Ecclesiâ denuo pulsus, in exilium abductus est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

Visual Library

& ſplendidiſſima honoratus eſt ſepultu- A ra, conditus ſcilicet in Baſilica quæ eſt ad Quercum, in qua propter Joannem Synodus fuerat congregata. Joannes interim concionibus Eccleſiaſticis operam dabat. Quo tempore & Serapionem, cujus cauſâ odium adverſus ipſum exarſerat, Heracleæ in Thracia Epiſcopum conſtituit. Nec multo poſt iſta etiam evenerunt.

Cap. XVIII.

B *De Argentea Eudoxiæ ſtatua: & quomodo Ioannes ob eam Eccleſia denuo pulſus, in exilium abductus eſt.*

ARgentea ſtatua Eudoxiæ Auguſtæ ſupra columnam purpuream erecta fuerat, amicta muliebri ſtolâ. Stabat hæc in edita baſi, nec admodum contigua Eccleſiæ quæ Sophia cognominatur; nec ab ea procul diſſita: ſed inter utramque media dumtaxat plateæ via interjecta erat. Ad eam ſtatuam popolarium luſus celebrari conſueverant. C Porro Joannes, cum ad contumeliam Eccleſiæ iſta fieri cenſeret, priſtinam loquendi libertatem reſumens, contra eos qui hæc agebant, linguâ ſuam denuo armavit. Et cùm blanda hortatione potius perſuadere debuiſſet Principibus, ut ab hujuſmodi ludicro abſtinerent, iſtud quidem non præſtitit: ſed eloquentiæ ſuæ impetu abreptus, probris eos appetiit, qui iſta fieri præceperant. Hoc factum Auguſta iterum ad ſe rapit: & Joannis verba contumeliam ſuam reputans, rurſus Epiſcoporum Synodum adverſus illum congregari curat. Id ubi ſenſit Joannes, celebrem illam in Eccleſia habuit orationem, cujus initium D eſt. Rurſus Herodias furit: rurſus turbatur: rurſus ſaltat: rurſus Joannis caput in diſco accipere concupiſcit. Ea res Auguſtam multo amplius exacerbavit. Nec multo poſt advenerunt Epiſcopi: Leontius ſcilicet Epiſcopus Ancyræ quæ eſt in Galatia: Ammonius Laodiceæ quæ eſt in Piſidia: Briſo Philipporum Thraciæ. Acacius Berœæ quæ eſt in Syria, & quidam alii. Qui cum adeſſent, hi qui prius Joannem accuſaverant, iterum excitati ſunt. At Ioannes coram iſtis judicibus fidenti erat animo: poſtulabatque ut de criminibus ſibi

καὶ ταφῆς ἠξιώθη λαμπρᾶς, ἐν τῷ μαρτυρίῳ τῷ ἐν τῇ δρυῒ κηδευθεὶς, ἔνθα διὰ Ἰωάννην γέγονεν ἡ σύνοδος. Ἰωάννης δὲ ταῖς διδασκαλίαις ἐσχόλαζε· καὶ χειροτονεῖ Σαραπίωνα, τὸν ἐν Θρᾴκῃ Ἡρακλείας ἐπίσκοπον, δι' ὃν τὸ κατ' αὐτοῦ μῖσος ἐγήγερτο. μετ' οὐ πολὺ δὲ ταῦτα ἐπισυνέβη γενέσθαι.

Κεφ. ιη'.

Περὶ τῆς ἀργυρᾶς στήλης τῆς Εὐδοξίας, καὶ ὡς διὰ τοῦτο πάλιν Ἰωάννης τῆς ἐκκλησίας ἐξωσθεὶς, εἰς ἐξορίαν ἀπῆλθε.

ΤΗς αὐγούστης Εὐδοξίας ἀνδριὰς ἀνε[…] ἀργυροῦς ἐπὶ κίονος πορφυροῦ, χλαμύδα ἐνδεδυμένος· ἕστηκε δὲ οὗτος ἐπὶ βήματος ὑψηλοῦ, οὔτε ἐγγὺς, οὔτε πόρρω τῆς ἐκκλησίας, ἧς ἐπώνυμον Σοφία· ἀλλὰ διείργει ἀμφοῖν μέση πλατείας ὁδός· ἐπὶ τούτῳ συνήθως δημώδεις ἤγοντο παιδιαί· Ἰωάννης δὲ ὕβριν τὰ γινόμενα τῆς ἐκκλησίας νομίζων, τῇ συνηθείᾳ τε παῤῥησίαν ἀνακτησάμενος πάλιν, τὴν ἑαυτοῦ γλῶτταν κατὰ τῶν ταῦτα ποιούντων ἐξώπλιζε· καὶ δέον αὐτὸν κρατοῦντας λόγῳ παρακλητικῷ πείθειν παύσασθαι τῆς παιδιᾶς· ὁ δὲ τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίει· καταφορικῇ δὲ τῇ γλώσσῃ χρησάμενος, ἔσκωπτε τοὺς γενέσθαι ταῦτα κελεύσαντας. ἡ βασίλισσα πάλιν εἰς ἑαυτὴν εἷλκε τὰ γινόμενα· καὶ ὕβριν ἑαυτῆς τοὺς ἐκείνου λόγους νομίζουσα, πάλιν παρασκευάζει σύνοδον ἐπισκόπων συνάγεσθαι κατ' αὐτοῦ· αἰσθόμενος δὲ ὁ Ἰωάννης, τὴν περιβόητον ἐκείνην ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας διεξῆλθεν ὁμιλίαν, ἧς ἡ ἀρχὴ, πάλιν Ἡρωδιὰς μαίνεται, πάλιν ταράσσεται, πάλιν ὀρχεῖται, πάλιν ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου ζητεῖ λαβεῖν· τοῦτο πλέον εἰς ὀργὴν ἐξῆψε τὴν βασιλίδα· καὶ μετ' οὐ πολὺ παρῆσαν οἱ ἐπίσκοποι, Λεόντιος ἐπίσκοπος Ἀγκύρας τῆς μικρᾶς Γαλατίας· Ἀμμώνιος Λαοδικείας, τῆς ἐν Πισιδίᾳ· Βρίσων Φιλίππων τῶν ἐν Θρᾴκῃ· Ἀκάκιος Βεῤῥοίας τῆς ἐν Συρίᾳ, καὶ ἄλλοι τινές· παρόντων δὲ τούτων, ἀνεκινοῦντο οἱ πρώην κατήγοροι· Ἰωάννης μὲν ἐθάῤῥει ἐπὶ τούτοις, καὶ ἠξίου ἐπιζητ[…]

τὰ κατηγορούμενα. τῆς δὲ ἑορτῆς τῶν γενεθλίων τοῦ σωτῆρος ἐπελθούσης, ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν ἐκκλησίαν συνήθως οὐκ ἀπήντα· ἀλλὰ δηλοῖ τῷ Ἰωάννῃ, ὡς οὐ πρότερον αὐτῷ κοινωνήσει, πρὶν ἂν πρότερον ἀποδύηται τὰ ἐγκλήματα. ἐπεὶ δὲ τοῦ Ἰωάννου θαρροῦντος οἱ κατήγοροι δειλότεροι ἐδείκνυντο, οἱ παρόντες ἐπίσκοποι ἄλλο μὲν ἐρευνᾶν οὐδὲν, μόνον δὲ τοῦτο δεῖν εἰς κρίσιν ἀγαγεῖν ἔλεγον, ὅτι μετὰ τὴν καθαίρεσιν, μὴ ψηφισαμένης τῆς συνόδου αὐτῷ, εἰς τὸν θρόνον εἰσεπήδησε. τοῦ δὲ λέγοντος, ὡς ἑξηκονταπέντε ἐπίσκοποι κοινωνήσαντες αὐτῷ ἐψηφίσαντο, οἱ περὶ Λεόντιον ἀντεπῆγον· ἀλλὰ πλείους ὦ Ἰωάννη κατεψηφίσαντό σου ἐν τῇ συνόδῳ. ἐπεὶ δὲ πάλιν ὁ Ἰωάννης τὸν κανόνα τοῦτον οὐ τῆς αὐτῶν ἐκκλησίας, ἀλλὰ τῶν Ἀρειανῶν εἶναι ἔλεγεν· οἱ γὰρ ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ συνελθόντες ἐπὶ τῇ καθαιρέσει τῆς ὁμοουσίου πίστεως, ἀπεχθείᾳ τῇ πρὸς Ἀθανάσιον, τὸν κανόνα ἐξέδωκαν· μὴ προσδεξάμενοι τὰς ἀπολογίας, κατεψηφίσαντο μὴ νοήσαντες, ὅτι τῷ κανόνι τούτῳ χρησάμενοι καὶ Ἀθανάσιον καθεῖλον. ταῦτα πέπρακται, ἐγγιζούσης τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα. δηλοῖ οὖν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰωάννῃ, μὴ δύνασθαι εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐλθεῖν, ὅτι δύο αὐτοῦ κατεψηφίσαντο σύνοδοι. ἠργεῖ οὖν ὁ Ἰωάννης λοιπὸν, οὐδαμῶς τε εἰς τὴν ἐκκλησίαν κατήρχετο. εὐθὺς οὖν πάντες οἱ αὐτῷ προσκείμενοι, ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀναχωρήσαντες, τὸ μὲν πάσχα ἐν τῷ δημοσίῳ λουτρῷ τῷ ἐν Κωνσταντιαναῖς ἐπετέλεσαν· σὺν αὐτοῖς δὲ πολλοὶ ἐπίσκοποι καὶ πρεσβύτεροι, καὶ ἄλλοι ἱερατικοῦ τάγματος. ἐξ ἐκείνου τε καθ' ἰδίαν τὰς συναγωγὰς ἐν διαφόροις τόποις ποιούμενοι, Ἰωαννῖται προσηγορεύθησαν. Ἰωάννης δὲ ἐπὶ δύο μῆνας οὐδαμοῦ προέβαινεν, ἕως ὅτε τοῦ βασιλέως ἐκέλευε πρόσταγμα εἰς ἐξορίαν ἀπαχθῆναι. καὶ ὁ μὲν ἀπήγετο, τῆς ἐκκλησίας ἑλκυσθείς· τινὲς δὲ τῶν Ἰωαννιτῶν κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, τὴν ἐκκλησίαν ἐνέπρησαν· καιομένης δὲ αὐτῆς, ἄνεμος ἀπηλιώτης πνεύσας, καὶ τὸν οἶκον τῆς συγκλήτου γερουσίας κατέκαυσε. τοῦτο γέγονε τῇ εἰκάδι τοῦ Ἰουνίου μηνὸς, ἐν ὑπατείᾳ Ὀνωρίου ἕκτῃ, ἣν σὺν Ἀρισταινέτῳ ἐδίδου. ὅσα μὲν

A objectis inquireretur. Interea vero cum natalis dies Servatoris illuxiſſet, Imperator ad Eccleſiam, ſicut conſueverat, non proceſſit: ſed Joanni mandavit, ſe non prius communicaturum cum illo, quàm illata ſibi crimina diluiſſet. Porro cum accuſatores Joannis ob excelſam illius fiduciam cadere animis viderentur, Epiſcopi qui aderant reliqua quidem omnia ſcrutari ſuperſederunt: de hoc autem uno quæſtionem habendam eſſe dixerunt, quod poſt depoſitionem abſque Synodi auctoritate, ſuo ipſius arbitrio id Epiſcopalem ſedem

B invaſiſſet. Cumque ille diceret, quinque & ſexaginta Epiſcopos qui ipſi communicaverant, iſtud decreviſſe: Leontius contra, plures, inquit, fuére, ô Joannes, qui te in Synodo condemnarunt. Rurſus cum Joannes contenderet, non Eccleſiæ Catholicæ, ſed Arianorum canonem illum eſſe: Epiſcopi enim olim Antiochiæ congregati ad evertendam conſubſtantialis fidem, præ odio quo adverſus Athanaſium flagrabant, eum canonem condiderunt: Leontius & cæteri repudiatâ ejus defenſione, ſententiam in illum dixe-

C runt: iſtud minime reputantes, quod hac regula uſi, ipſum etiam Athanaſium depoſuiſſent. Hæc geſta ſunt feſto Paſchæ die appropinquante. Imperator igitur Joanni ſignificavit, non poſſe ſe ad Eccleſiam venire, eo quod ille duabus jam Synodis eſſet condemnatus. Itaque Joannes deinceps quievit, nec amplius ad Eccleſiam perrexit. Proinde omnes qui ejus partibus adhærebant, relictâ confeſtim Eccleſiâ, Paſcha celebrarunt in publicis Thermis quæ Conſtantianæ dicuntur. Erant cum illis multi Epiſcopi ac Presbyteri, aliique Eccleſiaſtici Ordinis viri:

D qui quoniam exinde collectas variis in locis ſeorſum agere inſtituerunt, Joannitæ ſunt nominati. Joannes vero bimeſtri ſpatio in publicum non proceſſit, donec Imperatoris præcepto juſſus eſt in exilium duci. Et ille quidem ab Eccleſia abſtractus, procul abducebatur. Quidam autem ex Joannitis eo ipſo die Eccleſiam incenderunt. Quæ dum arderet, ſubſolano vento vehementius flante, Curia etiam in qua Senatus haberi ſolet, conflagravit. Id accidit XII. die Calendas Julii, Honorio ſextùm & Ariſtæneto Conſulibus. Porro quibus

malis Optatus Præfectus urbis Conſtantinopolitanæ, religione Gentilis, atque ideo Chriſtianis infenſus, Ioannis amicos propter hoc incendium affecerit, & quomodo multos eorum capitali animadverſione ſuſtulerit, omittendum puto.

CAPUT XIX.

De Arſacio qui poſt Ioannem ordinatus eſt, & de Cyrino Chalcedonis Epiſcopo.

PAucis poſt diebus Arſacius Conſtantinopoleos Epiſcopus conſtituitur: qui frater quidem erat Nectarii, ejus qui Epiſcopatum Regiæ urbis ante Ioannem optime adminiſtraverat: ſed admodum ſenex. Iam enim octogeſimum ætatis annum impleverat. Qui dum ob ſingularem manſuetudinem Epiſcopatum tranquillè gubernaret, Cyrinus Chalcedonis Epiſcopus, cujus pedem Maruthas Epiſcopus Meſopotamiæ imprudens calcaverat, adeo male affectus eſt eo caſu, ut putrefacto pede, neceſſe habuerit eum abſcindere. Neque vero id ſemel factum eſt, ſed ſæpius iterata ſectio. Totum enim corpus depaſcebatur vis mali: adeo ut alter quoque pes eo correptus malo, idem remedium ſuſtinuerit. Hujus autem rei idcirco mentionem feci, quod plerique affirmabant, Cyrinum hæc paſſum eſſe propter probra & convicia quæ in Ioannem conjecerat: quippe qui durum & inexorabilem eum identidem appellaret, ſicut antea dixi. Et quoniam inuſitatæ magnitudinis grando, tam Conſtantinopoli, quam in ejus ſuburbanis forte ſub idem tempus ceciderat: id autem contigit pridie Calendas Octobres, Conſulibus ſupra memoratis: hoc divina ultione factum eſſe dicebant ob injuſtam Ioannis depoſitionem. Mors Auguſtæ ſtatim ſubſecuta, auctoritatem hujuſmodi ſermonibus addidit. Quarto ſi quidem die poſt delapſam grandinem migravit è vita. Alii vero affirmabant Joannem merito fuiſſe depoſitum, eo quod olim in Aſia ac Lydia conſtitutus, multas Novatianorum & Quartadecimanorum aliorumque Eccleſias invaſiſſet, tunc ſcilicet cum Heraclidis ordinandi cauſâ Epheſum profectus eſt. Verum utrum juſta fuerat

A οὖν διὰ τὸν γεγενημένον ἐμπρησμὸν, ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὕπαρχος, ᾧ ὄνομα ἦν Ὀπτᾶτος, Ἕλλην τὴν θρησκείαν ὑπάρχων, καὶ διὰ τοῦτο Χριστιανοὺς μισῶν, κατὰ τῶν φιλούντων τὸν Ἰωάννην ἔπραξε, καὶ ὡς πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἐκόλασεν, παραλιπεῖν μοι δοκῶ.

Κεφ. ιθ'.

Περὶ Ἀρσακίου τοῦ μετὰ Ἰωάννην χειροτονηθέντος, καὶ περὶ Κυρίνου τοῦ Χαλκηδόνος.

ὈΛίγων δὲ ἡμερῶν διελθουσῶν, χειροτονεῖται ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως B Ἀρσάκιος, ὃς ἀδελφὸς μὲν ἐγεγόνει Νεκταρίου τοῦ πρὸ Ἰωάννου τὴν ἐπισκοπὴν καλῶς διοικήσαντος· γηραιὸς δὲ σφόδρα· ὑπὲρ γὰρ ὀγδοήκοντα ἔτη ἐτύγχανεν ὤν· καὶ τούτου δι' ὑπερβολὴν πρᾳότητος τὴν ἐπισκοπὴν ἡσύχως διέποντος, ὁ τῆς Χαλκηδόνος ἐπίσκοπος Κυρῖνος, οὗ τὸν πόδα ἄκων Μαρουθᾶς ὁ Μεσοποταμίας ἐπίσκοπος ἐπάτησεν, οὕτω κακῶς διετέθη, ὡς σηπεδόνα ποιῆσαι, καὶ γενέσθαι ἀνάγκην ὥστε ἀποπρισθῆναι τὸν πόδα· οὐχ ἅπαξ δὲ τοῦτο ἐγένετο, ἀλλὰ πλειστάκις ἀπετέμνετο· ἐπενέμετο γὰρ τὸ πάθος καὶ ὅλον τὸ σῶμα, ὥστε καὶ τὸν ἕτερον πόδα μεταλαβόντα τοῦ κακοῦ, C τὸ αὐτὸ ὑπομεῖναι. τούτου χάριν δὲ πεποίημαι μνήμην, ὅτι πολλοὶ ἔφασκον, διὰ τὴν εἰς Ἰωάννην βλασφημίαν ταῦτα παθεῖν τὸν Κυρῖνον, ὅτι ἀγόνατον αὐτὸν συνεχῶς ἀπεκάλει, ὡς μοι καὶ πρότερον εἴρηται. ἐπειδὴ δὲ συνέβη χάλαζαν παμμεγεθεστάτην ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει καὶ περὶ τὰ αὐτῆς κατενεχθῆναι προάστεια· γέγονε δὲ τοῦτο ἐν τῇ αὐτῇ ὑπατείᾳ περὶ τὴν τριακάδα τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός· τοῦτο ἔλεγον κατὰ Θεοῦ μῆνιν γενέσθαι, ἐπὶ τῇ ἀδίκῳ καθαιρέσει Ἰωάννου. ηὔξησε δὲ τοὺς D τοιούτους λόγους καὶ ἡ τῆς βασιλίδος ἐπιγενομένη τελευτή· τετάρτη γὰρ ἡμέρα μετὰ τὸ κατενεχθῆναι τὴν χάλαζαν, ἐτελεύτησεν. ἄλλοι δὲ ἔφασκον δίκαια πεπονθέναι τὸν Ἰωάννην ἐπὶ τῇ καθαιρέσει, ὅτι πολλὰς ἐκκλησίας τῶν Ναυατιανῶν καὶ Τεσσαρεσκαιδεκατιτῶν, καὶ ἄλλων τινῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Λυδίαν γενόμενος ἔλαβεν, ἡνίκα διὰ τὴν Ἡρακλείδου χειροτονίαν ἐπὶ τὴν Ἔφεσον ἐστάλη· ἀλλὰ πότερον δικαία ἡ καθαίρεσις

Ἰωάν-